

ประโยค ป.ธ. ๓

วิชา สัมพันธ์ไทย

สอบ วันที่ ๖ เมษายน ๒๕๖๓

อถ นํ สตถา ภิกษุ ทว กหาปณา อปฺปกา กถํ เอเต นิสฺสาย ตณฺหํ ปุเรสฺสลิ อตีเต
กิริ ปณฺหิตา จกฺกวัตติริชฺชํ กาเรตฺวา อปฺปโฐติมตฺเตเน ทฺวาทสโยชนฺนฺจฺจาเน กฺกฺกฺกฺกฺกฺกฺก
สตรตฺตนาทสฺสํ วสฺสาเปตฺตํ สมตฺถา ยาว จตฺตีสํ สกฺกา จวนฺติ เอตฺตํ กาลํ เทวชฺชํ กาเรตฺวาปี
มรณกาเล ตณฺหํ อปุเรตฺวา วกาลมกํสูติ วตฺวา เตเน ยาจิตฺ อตีตํ อหริตฺวา มนฺธาตฺราชาตํ
วิทฺถาเรตฺวา

ยาวตา จนฺทิมสุริยา [ปริหรนฺติ]	ทิสา ภนฺติ วิโรจนา
สพฺเพว ทาสา มนฺธาตฺ	เย ปาณา ปฺฐฺวินิสฺสิตาติ
อิมิสฺสา คาถาย อนนฺตรา อีมา เทว คาถา อภาสี	
น กหาปนฺวสฺเสน	ติตฺติ กามสฺ วิชฺชติ
อปฺปสฺสาทา ทฺกฺขา กามา	อิตฺติ วิญญาย ปณฺหิตฺ
อปี ทิพฺเพสฺ กามสฺ	รตี โส นาคิจฺจตฺติ
ตณฺหกฺขยโรโต โหติ	สมฺมาสมฺพุทฺธสฺวาโกติ ฯ

ตตถ กหาปนฺวสฺเสนาติ ยํ โส อปฺปโฐตฺวา สตรตฺตนาทสฺสํ วสฺสาเปสิ ตํ อธิ กหาปน-
วสฺสนฺติ วุตฺตํ เตนาปี ทิ วตฺถุกามกฺกิลสฺกามสฺ ติตฺติ นาม นตฺถิ เอวํ ทฺปฺปฺปฺรา เอสา ตณฺหา ฯ
อปฺปสฺสาทาติ สฺบิณฺนฺกฺปมาทิตาย ปริตตฺตฺสา ฯ ทฺกฺขาติ ทฺกฺกฺกฺกฺกฺกฺกฺกฺกฺกฺกฺกฺกฺกฺก
อิตฺติ วิญญายาติ เอวเมเต กามे ชานิตฺวา ฯ อปี ทิพฺเพสฺสฺติ สเจ ทิ เทวานํ อฺกฺกฺกฺกฺก
นิมนฺเตยฺย ฯ อายสฺมา สมิทฺธิ วิย เอวปี เตสฺ กามสฺ รตี น วินฺหิตฺยิว ฯ ตณฺหกฺขยโรตฺติ
อรหตฺเต เจว นิพฺพาเน จ อภโรโต โหติ ตํ ปฺกฺกฺกฺกฺกฺกฺกฺกฺกฺกฺกฺกฺกฺกฺก
สมฺมาสมฺพุทฺธสฺวโกติ
สมฺมาสมฺพุทฺธสฺวโกติ สมนฺนฺเต ชาโต โยคาวจโร ภิกฺขุติ ฯ

ภาค ๖ หน้า ๑๐๓-๑๐๕ (อนภิตภิกขุ วรรค)

อถ น สตุถา ภิกขุ ตว กหาปณา **อปฺปกา** ถถ เอต นิสฺสาย ตถนฺหํ **ปุเรสุสฺสี** อตีเต
กิริ ปณฺหิตา จกฺกวตฺติริชฺชํ การเตวา อปฺปจฺฉิตฺตมตฺเตน ทฺวาทสโยชนญฺจฺจฺจฺจเน กฺกฺกฺกฺกฺกฺกฺก
สตุตฺตวสฺส วสฺสาเปตฺตํ **สมตฺถา ยาว** ฉตฺตีส **สฺกกา** จวนฺติ เอตตํ กาลํ เทวชฺชํ การเตวาปี
มรณกาลे ตถนฺหํ อปุเรตฺวา กาลมกฺกฺกฺกฺกฺก **วตฺวา** เตน ยาจิโต อตีตํ อหริตฺวา **มฺนธาตฺราชชาตํ**
วิทฺถาเรตฺวา

อถ กาลสตุตฺตมึ ใน อภาสิ สตุถา สยกตฺตา ใน **อภาสิ ๆ อาชฺยตฺตบ**
กตฺตฺวาจก **น วิเสสน** ของ **ภิกขุ ๆ อภิตกมม** ใน **วตฺวา** หน้าถัดไป

ภิกขุ อลปน กหาปณา สยกตฺตา ใน **โหนติ ๆ อาชฺยตฺตบ** **กตฺตฺวาจก** ตว
สามีสมฺพนฺนใน กหาปณา **อปฺปกา วิกิตฺกตฺตา** ใน โหนติ

ตฺว **เหตุกตฺตา** ใน **ปุเรสุสฺสี ๆ อาชฺยตฺตบ** **เหตุกตฺตฺวาจก** ถถ คัพฺพ
ปุจฺจนตฺถ เอต วิเสสน ของ **กหาปणे ๆ อวตฺตกมม** ใน นิสฺสาย ๆ เหตุ ใน
ปุเรสุสฺสี ตถนฺหํ การิตกมม ใน ปุเรสุสฺสี

กิริ คัพฺพ อนุสฺสวณตฺถ อตีเต กาลสตุตฺตมึ ใน อกฺกฺส ปณฺหิตา สยกตฺตา ใน
อกฺกฺส ๆ อาชฺยตฺตบ **กตฺตฺวาจก** จกฺกวตฺติริชฺชํ อวตฺตกมม ใน การเตวา ๆ
ปุพฺพกาลกิริยา ใน การเตวา อปฺปจฺฉิตฺตมตฺเตน วิเสสน ของ **อากาเรน ๆ กรณ** ใน
วสฺสาเปตฺตํ ทฺวาทสโยชนญฺจฺจฺจฺจเน อหาร ใน วสฺสาเปตฺตํ กฺกฺกฺกฺกฺกฺกฺก ตติยาวิเสสน ใน
วสฺสาเปตฺตํ **สตุตฺตวสฺส การิตกมม** ใน วสฺสาเปตฺตํ ๆ ตุมตฺถสมฺปทาน ใน **สมตฺถา ๆ**
วิกิตฺกตฺตา ใน **หตฺวา ๆ สมานกาลกิริยา** ใน การเตวา

ฉตฺตีส วิเสสน ของ **สฺกกา ๆ สยกตฺตา** ใน จวนฺติ ๆ อาชฺยตฺตบ **กตฺตฺวาจก**
ยาว คัพฺพ ปริจฺเจทนตฺถ เอตตํ วิเสสน ของ กาลํ ๆ อจฺจนตฺสโยค ใน การเตวา
เทวชฺชํ อวตฺตกมม ใน การเตวา ปี คัพฺพ อเปกฺขตฺถ เข้ากัฏ การเตวา ๆ
ปุพฺพกาลกิริยา ใน อปุเรตฺวา มรณกาลे กาลสตุตฺตมึ ใน อปุเรตฺวา ตถนฺหํ การิตกมม
ใน อปุเรตฺวา ว คัพฺพ อวหารณ เข้ากัฏ อปุเรตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน อกฺกฺส กาลํ
อวตฺตกมม ใน อกฺกฺส อิติ คัพฺพ อการ ใน **วตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา** ใน ยาจิโต เตน
วิเสสน ของ ภิกขุณา ๆ อนภิตกตฺตา ใน ยาจิโต ๆ วิเสสน ของ สตุถา อตีตํ
อวตฺตกมม ใน อหริตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา ใน วิทฺถาเรตฺวา **มฺนธาตฺราชชาตํ**
การิตกมม ใน **วิทฺถาเรตฺวา ๆ ปุพฺพกาลกิริยา** ใน **อภาสิ**

ยาวตา จันทิมสุริยา [ปริหรนฺติ] ทิสา ภาณฺติ วิโรจนา

สพฺเพว ทาสา มนฺธาทุ เย ปาณา ปฐฺวินิสฺสิตาติ

อิมิสฺสา คาถาย อนนฺตฺรา อีมา เทว คาถา **อภาสิ**

จันทิมสุริยา สยกตฺตา ใน (ปริหรนฺติ) และ
ภาณฺติ ๆ อาชฺยาตบฺท กตฺตฺวาจก ยาวตา ศัพฺท
ปริจฺเจหนตฺถ ทิสา อวฺตตฺกมฺม ใน ภาณฺติ
วิโรจนา วิกตฺกมฺม ใน กตฺวา ๆ กิริยาวิเสส
ใน ภาณฺติ

เต กิตฺติ สพฺเพ กิตฺติ วิเสสฺน ของ ปาณา ๆ
สยกตฺตา ใน โหนฺติ ๆ อาชฺยาตบฺท กตฺตฺวาจก
ดาวตา ศัพฺท ปริจฺเจหนตฺถ ว ศัพฺท อวฺชาธ
เข้ากับ สพฺเพ ทาสา วิกตฺกตฺตา ใน โหนฺติ
มนฺธาทุ สามีสมฺพฺนฺธ ใน ทาสา

เย กิตฺติ ปฐฺวินิสฺสิตา กิตฺติ วิเสสฺน ของ ปาณา
ๆ สยกตฺตา ใน อตฺถิ ๆ อาชฺยาตบฺท
กตฺตฺวาจก อิตฺติ ศัพฺท สรูป ใน อิมิสฺสา คาถาย

อิมิสฺสา วิเสสฺน ของ คาถาย ๆ สามีสมฺพฺนฺธ ใน อนนฺตฺรา ๆ อาธาร ใน อภาสิ อีมา
กิตฺติ เทว กิตฺติ วิเสสฺน ของ คาถา ๆ อวฺตตฺกมฺม ใน **อภาสิ**

น กหาปณวสุเสน	ติตติ กามesu วิชชติ
อปปสสาทา ทุกขา กามา	อิตติ วิญญาย <u>ปณตติโต</u>
อปี ทิพเพสุ กามesu	รตี โส นาคิจจติ
ตณหุขยรโต โหติ	สมมาสมพุทสาวโกติ ฯ

ติตติ สยगतตา ใน น วิชชติ น ศัพท
 ปฏิเสธ ใน วิชชติ ๆ อาชยาตบท กตตุวาจก
 กหาปณวสุเสน เหตุ ใน วิชชติ กามesu
 มินนาธาร ใน ติตติ

กามา สยगतตา ใน โหนติ ๆ อาชยาตบท
 กตตุวาจก อปปสสาทา กิติ ทุกขา กิติ
 วิกติกตตา ใน โหนติ

ปณตติโต ปกติกตตา ใน วิญญาย ๆ
 กิริยาปธานนัย **อิตติ** ศัพท ปการตุถ

โส วิเสสน ของ **ปณตติโต** ๆ สยगतตา ใน
 น อธิคจจติ น ศัพท ปฏิเสธ ใน อธิคจจติ
 ๆ อาชยาตบท กตตุวาจก อปี ศัพท
 อเปกขตุถ เข้ากับ ทิพเพสุ ๆ วิเสสน ของ
 กามesu ๆ มินนาธาร ใน รตี ๆ อวุตตกมม
 ใน อธิคจจติ

สมมาสมพุทสาวโก สยगतตา ใน โหติ ๆ
 อาชยาตบท กตตุวาจก **ตณหุขยรโต**
วิกติกตตา ใน โหติ อิตติ ศัพท สรูป ใน อีมา
 เทว คาถา ฯ

ตตถ กหาปณวสุเสนาติ ยํ โส อปโปฐตฺวา สตฺตรตฺนวสุสํ **วสุสาเปลิ** ตํ อิธ
กหาปณวสุสนฺติ **วฺตุตํ** เตนปิ หิ วตฺตุกามกฺกิลเสกามesu **ติตฺติ** นาม นตฺถิ เอวํ **ทฺปฺปุรา** เอสา
ตณฺหา ฯ

ตตถ วิเสสน ของ ปเทสุ ๆ นิหฺวารณ ใน ปทสฺส **กหาปณวสุเสน** สฺรูป ใน
อิติ คัฟฺท อายตฺต ใน ปทสฺส ๆ นิหฺวารณีย และ สามีสมนฺท ใน อตฺถ

โส วิเสสน ของ **ปณฺทิต** ๆ **เหตุกตฺตา** ใน **วสุสาเปลิ** ๆ **อาชฺยตบฺท**
เหตุกตฺตฺวาจ ยํ วิเสสน ของ สตฺตรตฺนวสุสํ ๆ การิตกมฺม ใน วสุสาเปลิ อปโปฐตฺวา
ปฺพพกาลกิริยา ใน วสุสาเปลิ

ตํ วิเสสน ของ **สตฺตรตฺนวสุสํ** ๆ **วฺตุตกมฺม** ใน วฺตุตํ ภควตา อนภิตกตฺตา
ใน **วฺตุตํ** ๆ **กิตบฺท กมฺมฺวาจ** อิธ วิเสสน ของ คาถายํ ๆ อาชาธ ใน วฺตุตํ
กหาปณวสุสํ สฺรูป ใน อิติ ๆ คัฟฺท อาการ ใน วฺตุตํ

หิ คัฟฺท วากฺยารมฺภ นาม คัฟฺท สญฺญาไซตฺก เข้ากัับ **ติตฺติ** ๆ **สยกตฺตา** ใน
นตฺถิ ๆ อาชฺยตบฺท กตฺตฺวาจ อปิ คัฟฺท อเปกฺขตฺถ เข้ากัับ เตน ๆ วิเสสน ของ
สตฺตรตฺนวสุเสน ๆ **เหตุ** ใน นตฺถิ วตฺตุกามกฺกิลเสกามesu ภูณฺนาชาธ ใน ติตฺติ

เอสา วิเสสน ของ ตณฺหา ๆ สยกตฺตา ใน **โหติ** ๆ **อาชฺยตบฺท กตฺตฺวาจ**
เอวํ คัฟฺท ปการตฺถ **ทฺปฺปุรา** **วิกตฺกตฺตา** ใน โหติ อิติ คัฟฺท สฺรูป ใน อตฺถ ๆ
ลึงคตฺถ ฯ

อุปสรรคสาหาติ สุปินกุปมาทิตาย **ปริตตสุขา** ฯ ทุกชาติ ทุกขกฺขนธาทีสุ อาคตทุกฺขวเสน **พหุทุกฺขา** ฯ
อิตติ วิญญายาติ เอวเมเต กามे **ชานิตฺวา** ฯ

อุปสรรคสาหา สรูป ใน อิตติ ฯ ศัพท์ สรูป ใน ปทสฺส ฯ สามีสมฺพนฺธ ใน
อตุโถ สุปินกุปมาทิตาย เหตุ ใน **ปริตตสุขา** ฯ **วิกตีกตฺตา** ใน **โหนติ** อิตติ ศัพท์ สรูป
ใน อตุโถ ฯ ลิงคตฺถ ฯ

ทุกฺขา สรูป ใน อิตติ ฯ ศัพท์ สรูป ใน ปทสฺส ฯ สามีสมฺพนฺธ ใน อตุโถ
ทุกฺขกฺขนธาทีสุ วิเสสน ของ **สุตฺเตสุ** ฯ **อาธาร** ใน อาคต- อาคตทุกฺขวเสน เหตุ ใน
พหุทุกฺขา ฯ ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ **พหุทุกฺขา** ฯ **วิกตีกตฺตา** ใน **โหนติ** อิตติ ศัพท์
สรูป ใน อตุโถ ฯ ลิงคตฺถ ฯ

อิตติ วิญญาย สรูป ใน อิตติ ฯ ศัพท์ สรูป ใน ปทสฺส ฯ สามีสมฺพนฺธ ใน
อตุโถ **ปนฺทิตโต** **ปกตีกตฺตา** ใน **ชานิตฺวา** ฯ **กิริยาปธานนัย** เอว ศัพท์ ปการตฺถ เอเต
วิเสสน ของ กามे ฯ อวตฺตกมฺม ใน ชานิตฺวา อิตติ ศัพท์ สรูป ใน อตุโถ ฯ
ลิงคตฺถ ฯ

อปี ทิพเพสุติ สเจ ทิ เทวานํ อุปกปฺปนกกामะหิ **นิมนเตยฺย** ฯ อายสฺมา สมิทฺธิ วิย เอวํปิ เตสุ
กามะสุ รตฺตี น **วิญฺหติ**เยว ฯ

อปี ทิพเพสุ สรูป ใน **อิติ ๆ ศัพท์** **อาหยตฺถ** ใน ปทสฺส ๆ สามีสสมฺพณฺธ ใน
อตฺถโถ

หิ ศัพท์ วากฺยารมฺภ สเจ ศัพท์ ปริกฺขปฺตฺถ โภจิ สยกตฺตา ใน **นิมนเตยฺย** ๆ
อาหฺยตบฺท กตฺตฺวาจก เทวานํ สมฺปทาน ใน อุปกปฺปนก- อุปกปฺปนกกามะหิ กรณ ใน
นิมนเตยฺย

อายสฺมา วิเสสน ของ **สมิทฺธิ** ๆ **อุปฺมาลึงฺคตฺถ** (กามะหิ กรณ ใน
นิมนฺตียมาโน) ๆ **วิเสสน** ของ สมิทฺธิ วิย ศัพท์ อุปฺมาไซฺตก เข้ากับ อายสฺมา สมิทฺธิ
กามะหิ นิมนฺตียมาโน

โส วิเสสน ของ ปณฺฑิตฺโต ๆ สยกตฺตา ใน น วิญฺหติ น ศัพท์ ปฏฺฐิสฺส ใน
วิญฺหติ ๆ **อาหฺยตบฺท กตฺตฺวาจก** ปี ศัพท์ อเปกฺขตฺถ เข้ากับ เอวํ ๆ วิเสสน ของ
ภาเว ๆ ลกฺขณ ใน สนฺเต ๆ ลกฺขณกิริยา เตสุ วิเสสน ของ กามะสุ ๆ ภูนิหาธาร
ใน รตฺตี ๆ อวฺตุตฺตกมฺม ใน วิญฺหติ เอว ศัพท์ อวธารณ เข้ากับ วิญฺหติ อิติ ศัพท์ สรูป ใน
อตฺถโถ ๆ ลึงฺคตฺถ ฯ

ตณฺหุขยรโตติ อรหตเต เจว นีพพานे ज अग्रितो होति तं प्रुच्यमानो विरति ॥ समासपुत्र-
सारोति समासपुत्रेण तेलितसुस ऋमसुस सवन्नुते चातो योकारो गिगुति ॥

ตณฺหุขยรโต สรูป ใน อิติ ๑ คัพท์ สรูป ใน ปทสส ๑ สามีสมฺพนฺธ ใน
อตฺโถ

สมมาสมฺพุทฺธสาวโก สยगतฺตา ใน **โฮติ และ วิรติ ๑** อาชฺยตบพ กตฺตฺวาจก
อรหตเต กิตฺตี นีพพานे กิตฺตี อาชาร ใน อग्रितो एव คัพท์ อวชารณ เข้ากับ **จ ๑**
สองคัพท์ ปทสมฺจุจยตฺถ เข้ากับ อรหตเต และ นีพพานे อग्रितो วิกตฺกตฺตา ใน โฮติ
ตํ วิเสสน ของ อรหตฺตนีพพานํ ๑ อวตฺตกมฺม ใน ปุชฺชฺยमानो ๑ อพฺภนฺตรกิริยา
ของ สมมาสมฺพุทฺธสาวโก อรหตเต เจว นีพพานे ज अग्रितो होति **วิวริย** ใน ตं
प्रुच्यमानो विरति ॥ **วिरณ** อิติ คัพท์ สรูป ใน อตฺโถ ๑ ลิงคตฺถ ๑

สมมาสมฺพุทฺธสาวโก สรูป ใน **อิติ ๑ คัพท์ สณฺญาโชตก** เข้ากับ
สมมาสมฺพุทฺธสาวโก สมมาสมฺพุทฺธเรณ อนนฺนิตกตฺตา ใน **เทลิตสฺส ๑** วิเสสน ของ
ऋमसुस ๑ จฺญูสิกกมฺม ใน สวन्- สวन्नुเต อาชาร ใน **ชาโต ๑** กิตฺตี **โยคาวโร** กิตฺตี
วิเสสน ของ **गिगु** ๑ ลิงคตฺถ **อิติ คัพท์ สมาปนฺน ๑**